

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова Приймальної комісії

ДВНЗ «Університет банківської
справи»

А. Я. Кузнєцова

28 березня 2019 року

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування

**для здобуття освітнього ступеня бакалавра за спеціальностями
071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування», 073 «Менеджмент» на основі здобутого освітньо-
кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста
(денна та заочна форми навчання)**

Київ 2019

Укладач:

Кочума І.Ю., к.е.н., завідувач кафедри менеджменту та інформаційних технологій Черкаського навчально-наукового інституту ДВНЗ «Університет банківської справи»

Рецензент:

Кібальник Л.О., д.е.н., завідувач кафедри моделювання економіки і бізнесу ЧНУ імені Богдана Хмельницького

Розглянуто та погоджено на засіданні кафедри менеджменту та інформаційних технологій Черкаського навчально-наукового інституту ДВНЗ «Університет банківської справи» 21 лютого 2019 року (протокол № 10)

Розглянуто та погоджено на засіданні Приймальної комісії ДВНЗ «Університет банківської справи» 28 березня 2019 року (протокол № 14)

Розглянуто та ухвалено на засіданні Вченої ради ДВНЗ «Університет банківської справи» 28 березня 2019 року (протокол № 8)

ВСТУП

Програма фахового вступного випробування для здобуття освітнього ступеня бакалавра за спеціальностями 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент» на базі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста побудована на основі освітньо-професійних програм професійної підготовки молодших спеціалістів для навчальних закладів I-II рівнів акредитації з дисциплін: «Економічна теорія», «Бухгалтерський облік», «Фінанси», «Менеджмент».

Програма фахового вступного випробування має міжпредметний синтетичний характер, що досягається побудовою за модульним принципом:

Модуль 1. Економічна теорія.

Модуль 2. Бухгалтерський облік

Модуль 3. Фінанси.

Модуль 4. Менеджмент.

Модулі програми – відносно цілісні утворення в яких відображаються окремі сторони економічної, облікової та управлінської діяльності і об'єднуються знання з певних дисциплін.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:

1. Завдання для фахового вступного випробування для здобуття освітнього ступеня бакалавра за спеціальностями 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент» на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста (денна та заочна форми навчання) містять тести з таких нормативних дисциплін: «Економічна теорія», «Бухгалтерський облік», «Фінанси», «Менеджмент» і оцінюються за 200 бальною шкалою.

2. Фаховий тест за зазначеними дисциплінами складається з чотирьох груп тестів: на дисципліну «Економічна теорія» 14 (чотирнадцять) тестів, на кожен іншу фахову дисципліну 12 (дванадцять) тестів, всього 50 (п'ятдесят) тестів.

3. Перевірка знань за кожною нормативною фаховою дисципліною здійснюється на основі відповідей на запропоновані питання. Кожне питання передбачає 4 (чотири) варіанти відповідей і вибору одного правильного варіанту з них.

4. Одна правильна відповідь кожного з 50 (п'ятдесяти) тестів оцінюється в 4 (чотири) бали, неправильна - відповідно 0 (нуль) балів. Таким чином, за фаховою дисципліною «Економічна теорія» студент може набрати максимальну кількість 56 балів; за фаховою дисципліною «Бухгалтерський облік» - 48 балів; за фаховою дисципліною «Фінанси» - 48 балів; за фаховою дисципліною «Менеджмент» - 48 балів. Максимальна кількість набраних

балів складає 200 балів. Мінімальна кількість балів, що дає право вважати випробування успішним, повинна становити не менше 100.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

**тестових завдань на вступних випробуваннях з фахового тестування
за спеціальностями 071 «Облік і оподаткування»,
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,
073 «Менеджмент»**

Вид завдання (дисципліна)	Кількість питань	Кількість балів за одну правильну відповідь	Загальна сума балів	Тривалість (хв.)
Економічна теорія	14	4	56	18
Бухгалтерський облік	12	4	48	14
Фінанси	12	4	48	14
Менеджмент	12	4	48	14
Всього	50		200	60

Модуль 1 . Економічна теорія

ТЕМА 1.1. Загальні основи економічної теорії

Економіка як об'єкт наукового дослідження. Предмет і об'єкт економічної теорії, її місце в системі економічних наук. Роль економічної науки в житті суспільства та окремої людини. Методи економічного дослідження. Суб'єкти економічних відносин та їх функції. Потреби споживача й закономірності його економічної поведінки. Економічний закон зростання потреб. Виробництво та його фактори: земля капітал, здатність до підприємництва. Обмеженість виробничих ресурсів і проблема вибору. Закономірності економічної поведінки виробника. Моделі ринкової, планової та змішаної економіки.

ТЕМА 1.2. Фундаментальні поняття ринкової економіки та ринкова інфраструктура

Основні проблеми економіки та їх ринкове розв'язання. Попит, пропозиція, ринкова рівновага. Еластичність попиту та пропозиції. Конкуренція та її види. Форми та методи конкуренції. Суть та функції грошей. Грошовий обіг та його закони. Ринки виробничих ресурсів та доходи у ринковій економіці. Ринкова інфраструктура та її функції. Основні елементи ринкової інфраструктури та їх призначення.

ТЕМА 1.3. Підприємство та підприємництво

Види підприємницької діяльності. Сутність підприємства та його види. Організаційні форми підприємств. Витрати виробництва як елемент виробництва. Сутність та економічне значення витрат виробництва. Теорії

витрат виробництва. Суспільні витрати виробництва. Економічні і бухгалтерські витрати та їх структура. Валові, середні та граничні витрати.

Доход фірми. Прибуток фірми, його види. Концепції прибутку та їх витoki. Норма прибутку.

ТЕМА 1.4. Національна економіка

Деякі прояви макроекономічної цілісності. Відповідність сукупних доходів і сукупних витрат. Сукупний попит та сукупна пропозиція. Макроекономічна рівновага. Циклічність розвитку національної економіки. Валовий внутрішній продукт та методи його виміру. Номінальний та реальний ВВП. Дефлятор ВВП. Макроекономічні показники на чистій основі. Безробіття як наслідок порушення макроекономічної рівноваги. Інфляція як макроекономічне явище. Причини, види та наслідки інфляції. Державне регулювання економіки. Грошово-кредитна, фіскальна та соціальна політика.

ТЕМА 1.5. Світова економіка

Світова торгівля. Торговельний баланс країни. Державне регулювання міжнародної торгівлі. Міжнародна валютна система. Міжнародні гроші. Міжнародні валютно-фінансові організації. Форми міжнародного підприємництва та науково-технічного співробітництва.

Модуль 2. Бухгалтерський облік

ТЕМА 2.1. Бухгалтерський баланс

Сутність і побудова бухгалтерського балансу. Балансове рівняння. Структура балансу. Загальна характеристика розділів активу й пасиву балансу. Основні закономірності рівності активу й пасиву балансу. Бухгалтерський баланс як елемент фінансової звітності. Основні вимоги до складання балансу. Оцінка статей активу балансу. Оцінка статей пасиву балансу. Типи господарських операцій та їх вплив на актив, пасив і валюту бухгалтерського балансу.

ТЕМА 2.2. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис

Поняття рахунку обліку, його зміст і будова. Види рахунків (активні, пасивні) та їх призначення. Порядок відкриття, записів та закриття рахунків. Деталізація і узагальнення інформації в системі рахунків (синтетичні рахунки, субрахунки, аналітичні рахунки) та взаємозв'язок між ними. Сутність і значення подвійного запису. Кореспонденція рахунків. Порядок формування бухгалтерських проведення. Види бухгалтерських проведення (прості, складні).

ТЕМА 2.3. План рахунків бухгалтерського обліку

Поняття плану рахунків бухгалтерського обліку та їх види (підприємств і організацій, бюджетних установ, Національного банку України, комерційних банків, суб'єктів малого підприємництва). Узгодженість плану рахунків з фінансовою звітністю підприємств. Класифікація рахунків по відношенню до господарських засобів та джерел їх формування. Класифікація рахунків за ступенем деталізації. Класифікація рахунків по відношенню до бухгалтерського балансу. Класифікація рахунків за економічним змістом. Класифікація рахунків за призначенням і

структурою. Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку в оборотній, оборотно-сальдовій та шаховій відомостях.

ТЕМА 2.4. Облік господарських процесів

Поняття господарських процесів та операційного циклу. Облік процесу придбання (постачання). Облік процесу виробництва. Облік процесу реалізації. Облік фінансових результатів.

ТЕМА 2.5. Основи бухгалтерської звітності

Звітність та її види (фінансова, внутрішньогосподарська (управлінська), податкова, статистична, спеціальна). Поняття фінансової звітності, мета її складання та склад. Форми фінансової звітності та порядок їх заповнення. Принципи формування фінансової звітності. Звітні періоди фінансової звітності та порядок її подання. Особливості фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва

Модуль 3. Фінанси

ТЕМА 3.1. Предмет фінансової науки як пізнання сутності фінансів

Фінанси як наукова дисципліна та її зв'язок з іншими економічними дисциплінами. Предмет, завдання і метод фінансової науки. Історичний аспект становлення та розвитку фінансової науки. Функції фінансів та їх роль в умовах ринкової економіки. Фінансові ресурси, їх склад та особливості. Фінансове забезпечення відтворювального процесу.

ТЕМА 3.2. Фінансова система

Принципи побудови та структурні компоненти фінансової системи. Організаційні основи функціонування фінансової системи. Основоположні принципи внутрішньої побудови фінансової системи.

ТЕМА 3.3. Фінансове право і фінансова політика

Правові засади організації фінансових відносин. Зміст та значення фінансової політики як складової економічної і соціальної політики держави. Фінансовий механізм, його роль і місце в ринковій економіці. Фінансове планування і прогнозування. Зміст фінансового контролю, його призначення.

ТЕМА 3.4. Державні фінанси

Суть, призначення і роль бюджету. Бюджетна система і бюджетний устрій. Поняття і стадії бюджетного процесу. Поняття місцевих фінансів. Функції місцевих фінансів. Державні цільові фонди, їх суть, необхідність, розвиток. Бюджетний дефіцит та його види. Економічна сутність та роль державного кредиту у формуванні фінансових ресурсів держави. Поняття та класифікація державного боргу. Особливості управління державним боргом.

ТЕМА 3.5. Фінанси суб'єктів господарювання.

Основи фінансової діяльності суб'єктів підприємництва. Методи фінансової діяльності підприємств: комерційний розрахунок; неприбуткова діяльність; кошторисне фінансування. Джерела формування та класифікація фінансових ресурсів підприємств. Особливості фінансів суб'єктів господарювання різних форм власності та видів діяльності.

Модуль 4. Менеджмент

ТЕМА 4.1. Сутність менеджменту та роль менеджера в організації. Менеджмент. Сутність, рівні та ключові принципи. Роль менеджера як суб'єкта управління. Функції менеджменту. Ролі менеджера. Стили управління. Ключові навички управління.

ТЕМА 4.2. Функція планування в системі менеджменту. Місце і значення планування в циклі менеджменту. Класифікація цілей організації. Вимоги до правильно сформульованих цілей. Використання методу «дерева рішень» для вибору оптимального варіанта плану дій організації. Типи планів у організації: стратегічні та оперативні, коротко- та довгострокові плани, завдання та орієнтири. Сутність концепції управління за цілями. Алгоритм процесу управління за цілями, його переваги та недоліки.

ТЕМА 4.3. Функція організації в системі менеджменту. Загальна характеристика функції організації. Типологія організаційних структур та принципи реалізації функції організації. Сфери застосування різних типів організаційних структур.

ТЕМА 4.4. Функція мотивації в системі менеджменту. Сутність мотивації та її види. Модель процесу мотивації. Класифікація потреб співробітників організації відповідно до теорій змісту мотивації. Основні фактори мотивації згідно з процесним підходом. Функції заробітної плати. Основні принципи формування системи преміювання персоналу організації.

ТЕМА 4.5. Функція контролю в системі менеджменту. Роль і місце контролю в системі управління. Етапи процесу контролю. Модель процесу контролю. Види управлінського контролю: попередній; поточний; завершальний. Класифікація інструментів управлінського контролю.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Модуль 1. Економічна теорія

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч. посіб.: У 2 кн. / Авт. кол.: С. Панчишин, П. Островерх, Г. Стеблій та ін.- Кн. 2: Мікроекономіка.- К.: Знання, 2013.- 437 с.
2. Горлач М.І., Соколов М.О., Каримов М.І, Лисенко С.Ф. Економічна теорія: Підр. для вищої школи / за заг. ред. Соколова М.О. - К.: Центр учбової літератури, 2018. – 532 с.
3. Дзюбик С.Д. Основи економічної теорії: навч. посібник / С.Д. Дзюбик, О. С. Ривак. – К.: Знання, 2014. – 423 с.
4. Економічна теорія: Політекономія: підручник / за ред. В. Д. Базилевича. – 8-ме вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2012. – 702 с.
5. Экономикс: принципы, проблемы и политика / Кэмпбелл Р. Макконнелл, Стэнли Л. Брю.: Изд-е 19.: Инфра-М., М., 2015. – 1028 с.
6. Кушнір В. Мікро- та макроекономіка. К.: Центр навчальної літератури. – 2012. – 256 с.
7. Основи економічних знань / за ред. акад. НАПН України А.Ф. Павленка; чл.- кор. НАН України В.С. Савчука; Авт. колектив: Савчук В.С., Зайцев Ю.К. та інш.. – Харків, «ФОЛІО», 2014. – 762 с.
8. Основи економічної науки : навч. посібник для самост. підгот. до курсов. екзамену та комплекс. держ. екзамену з економ. теорії / Н. П. Мацелюх та ін. - К. : Центр учб. літ. Нац. ун-т держ. податкової служби України, 2015. - 324 с.
9. Отрошко, О. В. Основи економічної теорії : навч. посібник / О. В. Отрошко. – 2-е вид., перероб. та доп. – Київ : Знання, 2013. – 334 с.
10. Макроекономіка: навчальний посібник / авт. кол.; за ред. Т. С. Смовженко і Г. Я. Стеблій. – К.: УБС НБУ, 2008.- 463 с.

Модуль 2. Бухгалтерський облік

11. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV // База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
12. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI // База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
13. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV // База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
14. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 // База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>
15. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і

організацій, затверджена Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

16. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>

17. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433// Законодавство / Міністерство фінансів. URL: <https://zakon.help/law/433/>

18. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджені наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

19. П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>

20. П(С)БО 11 «Зобов'язання», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. № 20 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>

21. П(С)БО 15 «Дохід», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>

22. П(С)БО 16 «Витрати», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>

23. П(С)БО 9 «Запаси», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>

24. Бухгалтерський облік (загальна теорія) [Текст] : навч. посібник / В. І. Бачинський, П. О. Куцик, Л. Г. Медвідь, Т. В. Попітич. - Львів : Магнолія 2006, 2010. - 319 с.

25. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / Г. В. Мисака, В. М. Шарманська. - К. : ЦУЛ, 2007. - 400 с.

26. Бухгалтерський облік: навчально-методичний посібник / ред. : Ю. А. Вериги. - К. : ЦУЛ, 2008. - 396 с.

27. Бухгалтерський облік: навч. посібник / А.М. Стельмащук, П.С. Смоленюк. - К. : ЦУЛ, 2007. - 528 с.

28. Бухгалтерський облік: навч. посібник / Н. М. Клим. - Львів : Ліга-Прес, 2014. - 480 с.

29. Бухгалтерський облік: навч. посібник / І. Б. Садовська, Т. В. Божидарнік, К. Є. Нагірська. - К. : ЦУЛ, 2013. - 688 с.

30. Бухгалтерський облік у схемах і таблицях: навч. посібник / К. С. Жадько, В. В. Семенюта, Л. Ш. Олійник. - К. : ЦУЛ, 2008. - 112 с.

31. Бухгалтерський облік: підручник / Й. Я. Даньків, М. Я. Остап'юк. - К. : Знання, 2007. - 469 с.

32. Теорія бухгалтерського обліку: навчальний посібник / В.І. Ждан, Є.Б. Хаустова, І.В. Колос, О.С. Бондаренко. - К. : ЦНЛ, 2006. - 384 с.

33. Теорія бухгалтерського обліку: підручник / М.В. Кужельний, В. Г. Лінник. - К. : КНЕУ, 2001. - 334 с.

34. Теорія бухгалтерського обліку: навчальний посібник / В.С. Білоусько, М.І. Беленкова. - 4-те вид. - К. : Кондор, 2007. - 423 с.

35. Теорія бухгалтерського обліку підручник / В. Г. Швець. - 3-е вид., перероб. і доп. - К. : Знання, 2008. – 535 с.

Модуль 3. Фінанси

36. Біломістна І.І. Фінанси: збірник тестових завдань / І. І. Біломістна. - Харків : ХІБС УБС НБУ, 2010. - 64 с.

37. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. – Ресурс доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

38. Глущенко В.В. Фінанси у рисунках, схемах і таблицях: навч. посібник/ В. В. Глущенко, А. С. Глущенко, О. В. Глущенко. - Львів: Магнолія 2006, 2012. - 344 с.. - (Вища освіта в Україні)

39. Кремень О.І., Кремень В.М. Фінанси. Навч. Посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 416 с.

40. Управління фінансовими ресурсами місцевого бюджету: монографія / Кондусова Л.Ф., Нескородева І.І., Алексеєнко І.І. та ін.. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2011. – 268 с.

41. Фінанси : Підручник для студентів вищих навчальних закладів усіх рівнів акредитації / авт. кол. ; за ред. А. Я. Кузнецової, Г. М. Азаренкової. – К. : УБС НБУ, 2011. – 495 с.

42. Фінанси [текст] : Навч. посіб./За заг. ред. Меглаперідзе А.С. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 420 с.

43. Фінанси регіону : Навч.посібник / М. А. Коваленко [та ін.] ; ред. : М. А. Коваленка . - Херсон: ОЛДІ-плюс, 2010. – 312 с.

44. Фінанси: курс для банкірів: Підручник/ ред. : О. М. Тридід, О. Б. Жихор. – К.: УБС НБУ, 2012. – 507 с.

45. Фінанси: курс для фінансистів: Підручник/ ред. : П. Ю. Буряк , О. Б. Жихор. – К.: Хай-Тек Прес, 2010. – 528 с.

Модуль 4. Менеджмент

46. Діденко В. М. Менеджмент: Підручник/В. М. Діденко. - Київ: Кондор, 2014. - 544 с.

47. Захарчин Г. М. Основи підприємництва: Навч. посібник / Г. М. Захарчин. – 2 – ге вид., переробл. і доповн. – К. : Знання, 2013. – 407 с.

48. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Основи менеджменту: Підручник. - К. : Академвидав, 2012.- 276 с.

49. Менеджмент організації : Навч. посібник / О.О. Гуторова. – Х.: Харк. нац. аграр. ун-т. – Х.: ХНАУ, 2017. – 267 с.

50. Менеджмент персоналу: навч. посібник / авт. кол. – К.: УБС НБУ. - 2011. - 381 с.

51. Механізми забезпечення якості рішень щодо реінжинірингу бізнес-процесів банку: монографія / авт. кол.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Г.М. Азаренкової. – К.: УБС НБУ, 2012. – 334 с.

52. Назарчук Т. В. Менеджмент організацій : навч. посібник для внз / Т. В. Назарчук, О. М. Косінок ; М-во освіти і науки України. - К. : Центр учб. літ., 2016. - 560 с.

53. Сучасні концепції менеджменту : Навч. посібник/ Ред. Л.І. Федулова. - Київ : ЦУЛ, 2013. - 536 с.

54. Осовська Г. В. Менеджмент : Підручник / Г. В. Осовська, О. А. Осовський. - К. : Кондор-Видавництво, 2015. - 563 с.